

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 2Csp/48/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8223210345
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tomáš Dulina
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2024:8223210345.3

Rozhodnutie

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Tomášom Dulinom v spore žalobkyne: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX, právne zastúpenej: Mgr. Matúš Macko, advokát, so sídlom Karpatská 804/10, Svidník, IČO: 50 424 777, proti žalovanému: POHOTOVOST' s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpenému: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, so sídlom Majerníkova 3/A, Bratislava, IČO: 42 185 190, o zaplatenie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 1 316,34 eur, takto

rozhodol:

- Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 400 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- V prevyšujúcej časti žalobu zamietť.
- Žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy, o výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

odôvodnenie:

- Žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 24.10.2023 sa žalobkyňa domáhala, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť jej sumu 1 316,34 eur titulom primeraného finančného zadost'učinenia a nahradiť žalobkyni trovy konania.
- Žalobu odôvodňovala tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 6Csp/138/2019, o zdržanie sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy bola ako žalobkyňa v postavení spotrebiteľa. V predmetnom konaní bola úspešná, keď Okresný súd Bardejov vyhovel jej žalobe rozsudkom sp. zn. 6Csp/138/2019-63, zo dňa 07.09.2020. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 24.10.2020. Z odôvodnenia predmetného rozsudku odcitovala odseky 5., 6., 32., 34.-36. Ako spotrebiteľ si uplatňujem satisfakciu za porušenie mojich spotrebiteľských práv. Svoje práva som musela brániť v pôvodnom konaní. Primerané finančné zadost'učinenie (ďalej len PFZ) má sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má aj funkciu relutárnu, ktorá predstavuje obohatenie spotrebiteľa vo výške priznaného PFZ proti dodávateľovi za to, že spotrebiteľ podstúpil súdne konanie, v ktorom bol ako spotrebiteľ na súde úspešný. Slovo primeraný má viacero synonym a jedným z nich je slovo spravodlivý. Výška PFZ preto nemôže mať len symbolický význam, nakoľko PFZ, len v symbolickej výške, nemôže byť ani primeraným ani spravodlivým. V tejto súvislosti dáva do pozornosti, že na rozdiel od iných inštitútov finančného zadost'učinenia existujúcich v právnom poriadku SR (napr. ochrana osobnosti), v ktorých sa na prvé miesto kladie morálne zadost'učinenie a finančná satisfakcia slúži len na dovŕšenie nápravy, tak pri inštitúte PFZ je možné zadost'učinenie len v peňažnej forme ako jediného prostriedku, na jednej strane postihu nečestného dodávateľa a na druhej strane je PFZ odmenou spotrebiteľa za úspech na súde v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Ak má PFZ reálne plniť svoj účel, tak je to možné len priznaním PFZ v takej výške aby mala, nielen deklarovanú sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu, ale aby mala tieto funkcie aj reálne, čo PFZ

priznané v symbolickej výške spĺňať nemôže. Aj keď výška PFZ sa nedokazuje a súd ju stanovuje voľnou úvahou, tak kritéria z ktorých by mala voľná úvaha vychádzať, vyplývajú z intenzity porušenia spotrebiteľského práva zo strany dodávateľa. Vo veciach, v ktorých je predmetom konania finančná čiastka je jediným objektívnym kritériom, ktoré by malo byť rozhodujúcim pre určenie výšky PFZ, suma o ktorú sa dodávateľ na úkor spotrebiteľa obohatil, alebo sa chcel obohatiť. Zmluvou o úvere č. 800504415, zo dňa 18.08.2015, bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 250,-- Eur, pričom na predmetný úver uhradila 50,-- Eur. Žalovaný sa domáhal uhradenia sumy 1.516,34 Eura prostredníctvom zrážok zo mzdy. Keďže žalobkyňa na predmetný úver uhradila 50,-- Eur, má za to, že predmetný úver je bezúročný a bezpoplatkový a žalovaný tak mal nárok len na doplatenie istiny vo výške 200,-- Eur (250,-- Eur – 50,-- Eur = 200,-- Eur). Žalovaný sa na jej úkor chcel zrážkami zo mzdy obohatiť o sumu 1.316,34 Eura (suma požadovaná žalovaným 1.516,34 Eura – žalobkyňa mala doplatiť 200,-- Eur = 1.316,34 Eura) a v tejto výške požaduje PFZ. Pre úplnosť ešte dodáva, že žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobkyne o realizáciu zrážok zo mzdy vo výške 1.516,34 Eura. Čo sa týka otázky rozsahu porušenia spotrebiteľského práva, tak táto otázka je definovaná rozsudkom v základnej veci, t. j. rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 6Csp/138/2019-63, zo 07.09.2020 a jeho odôvodnením, ktoré je hmotnoprávnou podmienkou nároku na primerané finančné zadosťučinenie a z tejto hmotnoprávnej podmienky je potrebné vychádzať, ako záväznej. Tento rozsah zisteného porušenia spotrebiteľského práva, v základnej veci, nie je možné v konaní o primerané finančné zadosťučinenie, ani rozširovať, ani zužovať.

3. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení žalobkyňa v žalobe označila a v prílohe predložila rozsudok Okresného súdu Bardejov č.k. 6Csp/138/2019 - 63 zo dňa 07.09.2020 s doložkou právoplatnosti a žiadosť žalovaného o zrážky zo mzdy.

4. Žalovaný vo vyjadrení k podanej žalobe doručenom súdu dňa 20.11.2023 uviedol, že neuznáva žalobcom vznesený nárok na finančné zadosťučinenie ani čo do dôvodu, ani čo do výšky. Žalovaný zdôrazňuje, že žalobca nijakým relevantným spôsobom neodôvodnil vznesený nárok na finančné zadosťučinenie. Žalovaný má za to, že žalobcovi finančné zadosťučinenie neprislúcha, nakoľko neexistuje žiaden relevantný dôvod na jeho priznanie. Žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie finančného zadosťučinenia, žalobcovi nevznikla. Žalovaný poukazuje na skutočnosť, že ako môže byť poskytnutá dlžníkovi právna ochrana, keď sám je ten, kto ako prvý porušil svoje povinnosti, nakoľko si neplnil záväzky, ku ktorým pristúpil. Žalobca v postavení dlžníka uzatvoril so Žalovaným v postavení veriteľa dňa 18.08.2015 Zmluvu o úvere č. 800504415, na základe ktorej bol Žalobcovi poskytnutý úver vo výške 250,- Eur, (ďalej v texte len ako „Zmluva“ v príslušnom gramatickom tvare). Žalovaný dáva do pozornosti súdu, že žalovaný z poskytnutého úveru k dnešnému dňu neeviduje ani len úhradu istiny poskytnutého úveru. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej v texte len ako „ZoS“ v príslušnom gramatickom tvare) druhá veta „Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.“ Predmetné ustanovenie síce priznáva spotrebiteľovi právo domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia, avšak toto ustanovenie je potrebné vykladať reštriktívne. Pri rozhodovaní o tom či sa prizná primerané finančné zadosťučinenie a v akej výške je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť toho ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia. Žalovaný má vedomosť a rešpektuje rozhodnutie vydané v konaní vedenom Okresným súdom Bardejov sp. zn. 6Csp/138/2019 zo dňa 07.09.2020. Žalovaný považuje vzhľadom na okolnosti prejednávaného prípadu prípadne priznanie náhrady finančného zadosťučinenia za neprimerane. Podľa čl. 2 ods. 1, 2 CSP, ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Žalovaný žiada súd, aby pri posudzovaní Žalobcom uplatneného práva posudzoval konkrétne okolnosti týkajúce sa vzťahu Žalobcu a Žalovaného a pri rozhodovaní vzal do úvahy aj konanie Žalobcu, ktorý sa domáha vydania finančného zadosťučinenia napriek tomu, že sám porušil viacnásobne zmluvné ustanovenia úverovej zmluvy. Žalovaný má za to, že nepostačuje všeobecná konštatácia funkcie primeraného finančného zadosťučinenia. Žalobca

neodôvodnil jasne a určito skutkové okolnosti týkajúce sa záväzkovo – právneho vzťahu medzi ním a Žalovaným. Podľa čl. 5 CSP „Zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu.“ V tomto kontexte je dôležitý gramatický výklad slova „primerane“. Krátky slovník slovenského jazyka (štvrté, doplnené a upravené vydanie. Redigovali: J. Kačala – M. Pisárčiková – M. Považaj. Bratislava: Veda 2003) príslovku primerane spája so slovom vhodne. Takisto synonymický slovník slovenčiny (tretie, nezmenené vydanie, Veda 2004) spája slovo primerane s významom vhodne, vyhovujúc požiadavkám, spĺňajúc požiadavky, náležitým spôsobom. Slovník slovenského jazyka z rokov 1959-1968 (hlavný redaktor dr. C. D., CSc. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied 1959 – 1968) vykladal pojem prídavného mena „primeraný“ ako hodiaci sa do nejakých okolností, do istého prostredia; vhodný, príhodný, náležitý. Ako bolo uvedené vyššie priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany nie len jeho deklaráciu. Žalovaný je ďalej toho názoru, že Žalobcovi žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevznikla a preto jeho priznanie by malo za následok spôsobenie hrubej nerovnováhy medzi právami a povinnosťami veriteľa a spotrebiteľa, a to bez akéhokoľvek právneho dôvodu. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Primerané finančné zadosťučinenie predstavuje peňažnú protihodnotu nemajetkovej ujmy, no nepredstavuje náhradu za uplatnené finančné plnenie alebo prípadnú náhradu škody. Priznanie žalobkyne požadovaných finančných prostriedkov by prichádzalo do úvahy v tých prípadoch, keď porušenie práva už nie je možné napraviť inak. Toto však nepredstavuje daný prípad. Žalovaný žiada súd, aby pri posudzovaní Žalobcom uplatneného práva posudzoval konkrétne okolnosti týkajúce sa vzťahu Žalobcu a Žalovaného a pri rozhodovaní vzal do úvahy aj konanie Žalobcu, ktorý sa domáha vydania finančného zadosťučinenia napriek tomu, že sám konal v rámci kontraktčného postupu ľahostajne, keď svojim podpisom vyhlásil, že súhlasí s obsahom Zmluvy, bol oboznámený so všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru; nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať. Žalobca svojim podpisom na Zmluve ďalej prehlásil, že si Zmluvu prečítal, že ju uzatvoril vážne, zrozumiteľne, nie v tiesni ani za nápadne nevýhodných podmienok. „Přiměřené zadosťučinení je chápáno jako nástroj k odstránění újmy nemateriálního charakteru, tedy nikoliv jako náhrada za způsobenou materiální škodu.“ K tomuto Najvyšší súd Českej republiky uviedol: „Právní praxe i teorie jsou zajedno v tom, že nárok na přiměřené zadosťučinení je nárokem, jímž se reparuje újma nemateriální povahy. Tento aspekt vyvěrá již z podstaty tohoto nároku, který se označuje jako zadosťučinení neboli satisfakce, aby se již v názvu zdůraznila jeho imateriální povaha.“ Za spornú považuje Žalovaný aj výšku požadovanej náhrady finančného zadosťučinenia. Žalobca nijako relevantne neodôvodnil výšku požadovaného finančného zadosťučinenia, ktoré určite nie je primerané a čo teda považuje za primeranosť. § 3 ods. 5 ZoS je zákonným ustanovením s relatívne vágnou hypotézou. Predpoklady priznania finančného zadosťučinenia sú nasledujúce: - porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej ZoS a osobitnými predpismi, - úspešné uplatnenie porušeného práva alebo povinnosti, - primeranosť zadosťučinenia, - zodpovedná osoba. Všetky vyššie uvedené predpoklady priznania finančného zadosťučinenia musia byť naplnené kumulatívne, t. j. nepostačuje naplnenie len niektorých z nich, ale musia byť naplnené všetky súčasne. Vágnosť pojmu „primeranosť“ umožňuje subjektívny výklad a v praxi spôsobuje aplikačné problémy. V zákone nie je bližšie konkretizované podľa akých kritérií sa má posudzovať, či je priznanie finančného zadosťučinenia primerané. Účelom predmetného ustanovenia je často deklarovaná generálna prevencia, ponímaná najčastejšie ako prostriedok zamedzenia zneužívania silnejšieho postavenia dodávateľa v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia však nemá a nesmie slúžiť ako prostriedok ospravedlňujúci ľahostajnosť spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právneho vzťahu s dodávateľom bez toho, aby sa sám zaujímal o svoje povinnosti plynúce mu z existujúceho záväzkovo – právneho vzťahu. Dodávateľ spotrebiteľa (v danom prípade Žalovaný Žalobcu) nijakým spôsobom nenútil vstúpiť do záväzkovo – právneho vzťahu a vo väčšine prípadov mu umožní sa so zmluvnými dojednaniami oboznámiť. Skutočnosť, že spotrebiteľ (Žalobca) neprejavuje absolútne žiaden záujem oboznámiť sa so zmluvnými ustanoveniami a pochopiť ich obsah nemôže byť automaticky na ujmu dodávateľa. Primerané finančné zadosťučinenie má nesporne sankčnú funkciu a jeho cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti (v zmysle generálnej prevencie). Sankčná funkcia primeraného finančného zadosťučinenia teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej funkcie, teda funkciu preventívnu. Nemožno však opomenúť, že práve inštitút

primeraného finančného zadosťučinenia môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. Preventívna funkcia primeraného finančného zadosťučinenia má pôsobiť naprieč existujúcich spotrebiteľských právnych vzťahov, t. j. má pôsobiť aj na dodávateľa ale aj na spotrebiteľa. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia každému subjektu, t. j. aj subjektu spravajúcemu sa ľahostajne v žiadnom prípade nemožno chápať ako pozitívne preventívne pôsobenie. Práve naopak, takýto postup v aplikačnej praxi súdov by mal za následok ľahostajnosť každého spotrebiteľa, ktorý dôverujúc bezhraničnej ochrane súdov, bude vstupovať do akéhokoľvek právneho vzťahu bez toho, aby sa spoliehal aj na vlastný úsudok. Pri rozhodovaní o uplatnenom nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné prihliadať na okolnosti prípadu, pokiaľ však Žalobca poukazuje na skutočnosť, že sa úspešne domáhal svojich spotrebiteľských práv, na druhej strane je potrebné uviesť, že to bol Žalobca, kto žiadal o úver. S poukazom na vyššie uvedené, za daného stavu a s ohľadom na opakované ľahostajné konanie Žalobcu, výška uplatneného finančného zadosťučinenia nezodpovedá svojmu účelu, teda pôsobiť preventívne naprieč existujúcich spotrebiteľských vzťahov. V danom prípade nie je priznaním finančného zadosťučinenia naplnená jeho preventívna funkcia. Konanie Žalobcu formou žaloby na priznanie finančného zadosťučinenia nie je adekvátne okolnostiam. Žalobca sa teda mohol brániť primerane aj iným spôsobom, než zľahčovaním svojho neobozretného a ľahostajného konania. Žalovaný má za to, že domáhanie Žalobcu primeraného finančného zadosťučinenia, nezodpovedá požiadavke všeobecnej spravodlivosti, nebolo by vhodné ju priznať a nebola náležitým spôsobom odôvodnená. Žalovaný navrhuje žalobu zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania.

5. Na prejednanie sporu súd nariadil pojednávanie na deň 19.02.2024. Právny zástupca žalovaného ospravedlnil svoju neúčast' a neúčast' žalovaného na pojednávaní, o jeho odročenie nežiadal a navrhol, aby súd rozhodol bez účasti žalovaného a jeho zástupcu. Súd preto podľa § 180 Civilného sporového poriadku rozhodol o tom, že pojednávanie uskutoční v ich neprítomnosti, nakoľko nebol daný návrh ani dôvody odročenia pojednávania v zmysle § 183 a § 184 CSP. Na pojednávaní bol prítomný právny zástupca žalobkyne.

6. Súd sa oboznámil s obsahom žaloby, ústnych a písomných vyjadrení strán sporu, vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom všetkých listinných dôkazov predložených stranami a obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Bardejov sp.zn. 6Csp/138/2019, pričom vykonanie žiadneho z dôkazov nebolo stranami namietané ani súdom vyhodnotené ako nedôvodné či neúčelné a zistil tento skutkový stav:

7. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní zotrval na podanej žalobe a skorších písomných podaniach. Žalobou sa domáha voči žalovanému zaplata sumy 1 316,34 eur ako sumy, ktorú si od nej žalovaný nezákonne vymáhal využitím nekalej obchodnej praxe a neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to dohody o zrážkach zo mzdy. Výšku uplatneného nároku považuje za primeranú, zodpovedajúcu funkciám inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia. Námietky žalovanej považuje v celom rozsahu za nedôvodné a navrhuje, aby súd žalobe vyhovel.

8. Okresný súd Bardejov rozsudkom zo dňa 07.09.2020, č.k. 6Csp/138/2019 - 63, právoplatným dňa 24.10.2020 rozhodol nasledovne:

„I. Žalovaný v 1. rade je p o v i n n ý zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, z 18.08.2015, uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným v 1. rade k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 800504415, z 18.08.2015, na výkon zrážok zo mzdy žalobkyne.

II. Žalovaný v 1. rade je p o v i n n ý nahradiť žalobkyňu trovy konania v rozsahu 100 % , o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

9. V odôvodnení tohto rozhodnutia súd uviedol, že dňa 18.08.2015 uzatvorila žalobkyňa ako spotrebiteľ so žalovaným ako veriteľom zmluvu o spotrebiteľskom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie bezúčelového spotrebiteľského úveru vo výške 250 eur, ktorý sa žalobkyňa zaviazala splatiť do 18.08.2016 spolu s úrokom vo výške 130 eur, t.j. celkovú čiastku vo výške 380 eur. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov bola stranami podpísaná dňa 18.08.2015 a vyplýva z nej, že dňa 18.08.2015 uzavrel veriteľ s dlžníkom zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 800504415, na základe ktorej poskytol veriteľ dlžníkovi úver vo výške 250 eur a dlžník sa zaviazal zaplatiť celkovú čiastku

vo výške 380 eur. Zmluvné strany uzatvorili túto dohodu na zabezpečenie pohľadávky veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 800504415. Dlužník svojim podpisom vyjadril súhlas s vykonávaním zrážok zo mzdy za podmienok ustanovených v tejto dohode. Predmetom konania je nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, preto je potrebné na uvedenú právnu vec aplikovať príslušné ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy, ako aj ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka poskytujúce ochranu spotrebiteľovi pri uzavretí spotrebiteľských zmlúv, pričom súd poukazuje na to, že podľa Občianskeho zákonníka súd posudzuje všetky nároky vyplývajúce z uzavretej zmluvy, aj keď sa jedná o zmluvu o úvere, ktorá je upravená ako základný typ v Obchodnom zákonníku. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že strany sporu uzatvorili zmluvu, ktorú je potrebné vzhľadom na povahu zmluvných strán považovať za zmluvu spotrebiteľskú. Žalovaný je nebankovým subjektom, pričom jedným z predmetov jeho podnikania (činnosti) je poskytovanie úverov nebankovým spôsobom. Žalobkyňa pri uzatvorení a plnení zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Predmetná zmluva je preto zmluvou spotrebiteľskou. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Výhodiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť dodávateľa, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému jednaniu prichádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na všetky zmluvné dojednania pripravený. Spoločným znakom kogentnej právnej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle. Dohoda o zrážkach zo mzdy je prostriedkom na zabezpečenie peňažnej pohľadávky a môže byť uzatvorená skôr ako došlo k vzniku omeškania. Touto dohodou teda možno zabezpečiť aj pohľadávku, ktorá sa stane zročnou v budúcnosti. Z obsahu dohody o zrážkach zo mzdy vyplýva, že slúžila na zabezpečenie pohľadávky vzniknutej z poskytnutej zmluvy o spotrebiteľskom úvere s tým, že žalobkyňa ako slabšia strana v takomto zmluvnom vzťahu ho jednak nemohla ovplyvniť (inštitút zabezpečenia úveru si zvolil žalovaný) a nemohla tiež ovplyvniť obsah dohody o zrážkach zo mzdy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy navyše umožňoval žalovanému obísť právnu úpravu na ochranu spotrebiteľa, ktorá vyplýva jednak z únieového práva, ako aj právneho poriadku Slovenskej republiky, nakoľko na základe takéhoto zabezpečovacieho inštitútu sa mali vykonávať zrážky zo mzdy žalobkyne bez toho, aby boli nároky žalovaného uplatňované zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere preskúmané súdom, pričom žalovaný si mohol uplatňovať akýkoľvek nárok bez ohľadu na to, či takýto nárok bol odôvodnený alebo nie. Je pravdou, že podľa citovaného § 551 Občianskeho zákonníka uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy. Napriek tomu, že namietaná dohoda bola uzavretá na osobitnej listine, možnosť uzavretia tejto dohody je upravená v zmluvných podmienkach a tieto zmluvné podmienky z hľadiska súdnej kontroly neprijateľnosti zmluvných podmienok neobstoja. Zmluvný vzťah obsahuje niekoľko už judikovaných neprijateľných podmienok a veriteľ mal k tejto skutočnosti prihliadnúť pri uplatňovaní svojich práv. Bolo preukázané, že uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy bolo súčasťou listín, o ktorých žalobkyňa nebola poučená, a dôkaz o opaku žalovaný nepredložil, nie je k tejto dohode možné prihliadať ako k platnej s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je neplatný právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu, alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom. Súd sa teda stotožňuje s argumentáciou žalobkyne a konštatuje, že je zákonné a spravodlivé priznať nárok na súdnu ochranu.

10. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa

uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

11. Podľa ust. § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi; ustanovenia § 7 až 9 tým nie sú dotknuté. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže prívodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

12. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

13. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

14. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinnosti ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

17. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola prívodená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

18. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé prívodiť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.06.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

19. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, resp. ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

20. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších

predpisov po tom, čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušeniu práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušeniu práva alebo povinnosti na súde, vyplynie až z rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

21. Pri výklade § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. treba akcentovať, že súčasné znenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. zakladá nárok na finančné zadosťučinenie už pri úspešnom uplatnení porušeniu práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi bez toho, žeby sa vyžadovala, čo len potenciálna ujma. Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka (Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.), keďže zákon č. 250/2007 Z.z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva je potrebná určitá intenzita. Týmto je daná aj odpoveď na obvyklú argumentáciu žalovaných dodávateľov, ktorej podstata spočíva v tvrdení, že právo na primerané finančné zadosťučinenie dané až „vtedy, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak“. Podľa názoru súdu dotknuté zákonné ustanovenie žiadnu takúto podmienku nestanovuje a naopak dovŕšuje sa ním ochrana spotrebiteľa v dodávateľom spôsobenom závadnom spotrebiteľskom vzťahu. Primerané zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. nemá napriek svojmu názvu nič spoločné s obdobným inštitútom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, preto nie je potrebné skúmať, či a ako bolo zasiahnuté do osobnostnej sféry spotrebiteľa.

22. Súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia treba pri určovaní jeho výšky vychádzať z toho, že toto má plniť funkciu satisfakčnú a primerane aj funkciu preventívno - sankčnú (pričom však táto funkcia sama o sebe nespôsobuje zvýšenie sumy priznávaného primeraného finančného zadosťučinenia) tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať predovšetkým ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

23. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo/127/2017 - Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušeniu práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušeniu práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.

24. V zmysle citovaných zákonných ustanovení zákon priznáva osobe, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, že má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej

týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Zákon nestavuje ako podmienku priznania primeraného finančného zadosťučinenia iné podmienky okrem tej, že spotrebiteľ si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, čo v danom prípade bolo splnené.

25. Priznané finančné zadosťučinenie má byť vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného, a je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal.

26. Súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 13Co/80/2016 z 20.03.2018, podľa ktorého „Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.“

27. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí, ak takáto ujma tu je. Je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn.3Co/20/2017, sp. zn. 20Co/192/2016, sp. zn. 7Co/78/2017, sp. zn. 25Co/59/2017).

28. Primerané finančné zadosťučinenie je samostatným právnym a primeraným nárokom odlišným od nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, na náhradu škody resp. od nároku na určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Cieľom tohto nároku, je predovšetkým odradiť dodávateľa od protiprávneho konania a súčasne pôsobiť preventívne na dodávateľa, aby dobrovoľne upustil resp. nepokračoval v protiprávnom konaní a napravil jeho následky bez nutnosti podania žaloby spotrebiteľom. Pokiaľ dodávateľovi nehrozí adekvátna sankcia, dodávateľovi sa z finančného hľadiska neoplatí dodržiavať spotrebiteľské predpisy a nemôže dôjsť k naplneniu preventívnej funkcie právneho inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia (ďalej aj len ako „PFZ“).

29. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Podmienky vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie sú formulované v ustanovení § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne na to, aby žalobcovi mohlo byť priznané právo na primerané finančné zadosťučinenie. Z poslednej vety uvedeného zákonného ustanovenia tak možno vyvodiť, že týmito podmienkami sú: (i) úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej predmetným zákonom alebo osobitnými právnymi predpismi a (ii) domáhanie sa primeraného finančného zadosťučinenia od subjektu, ktorý zodpovedá za porušenie konkrétneho práva alebo povinnosti. Spotrebiteľ nie je povinný podľa zákona preukazovať reálnu ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie nie v prípade vzniku ujmy ale už vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla, pričom sa úspešne domáhal ochrany svojich práv.

30. Samotné ustanovenie § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa viaže vznik práva na finančné zadosťučinenie na úspešné uplatnenie porušenia práva spotrebiteľa a takýmto môže byť aj dožadovanie sa určenia neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy. Podmienky vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie sú teda formulované v ustanovení § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, a z tohto ustanovenia nie je možné vyvodiť záver, že finančné zadosťučinenie možno spotrebiteľovi priznať len v prípade, ak porušenie práva nie je možné napraviť inak, rovnako nevyklučuje možnosť žiadať finančné zadosťučinenie popri iných nárokoch spotrebiteľa predpokladaných zákonom vychádzajúcich z porušenia jeho práv.

31. Vo veci vedenej pred Okresným súdom Bardejov pod sp.zn. 6Csp/138/2019 sa žalobkyňa domáhala uloženia povinnosti žalovanému, aby sa zdržal použitia Dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 18.08.2015 ako absolútne neplatného právneho úkonu. Vo vzťahu k uplatnenému nároku mala v konaní úspech, a to vrátane návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým súd nariadil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy. Ukončením tohto konania bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobkyni požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie.

32. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradila dodávateľa od získavania plnení vyplývajúcich z neprijateľných zmluvných podmienok a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa nedopustí v takej intenzite.

33. Súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 13Co/80/2016 z 20.03.2018, podľa ktorého „Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.“

34. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí, ak takáto ujma tu je. Je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/20/2017, sp. zn. 20Co/192/2016, sp. zn. 7Co/78/2017, sp. zn. 25Co/59/2017).

35. Žalovaný, ako to vyplýva z rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 6Csp/138/2019 – 63 zo dňa 07.09.2020, požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok z jej mzdy, a to na podklade dohody o zrážkach zo mzdy, ktorú súd posúdil ako neplatný právny úkon, pričom skutočnosť, či na strane žalobcu vzniklo bezdôvodné obohatenia a či sa žalobkyňa prípadne domáhala jeho vydania je v tomto konaní právne irelevantná. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi priamo vyplýva z ust. § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. K otázke dohody o zrážkach zo mzdy ako zmluvnej podmienky sa vyjadril súd v pôvodnom konaní v odôvodnení rozsudku, časť ktorého súd vyššie citoval. Žalobkyňa taktiež aj s prihliadnutím na postoj žalovaného vo veci vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 6Csp/138/2019, v ktorej spochybňoval dôvodnosť žaloby o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, bola nedôvodne vystavená psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty do doby jeho právoplatného skončenia. Pritom je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý naformuloval dohodu o zrážkach zo mzdy a snažil sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatiť, kedy listom zo dňa 13.12.2017 požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonanie zrážok zo mzdy, kde žiadal vykonávať mesačne zrážky zo mzdy až do úplného vyrovnania dlhu, ktorý je voči žalobkyni vo výške 1 516,34 eur.

36. Žalobkyňa si bez akýchkoľvek pochybností v inom súdnom konaní úspešne uplatnila voči žalovanému porušenie práva ustanoveného osobitným predpisom, má preto právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá

37. Základom pre určenie sumy peňažného zadosťučinenia je primeranosť a súd túto sumu určí na základe vlastnej úvahy. Je teda posudzovaná podľa subjektívnej povahy a zohľadňuje všetky skutočnosti, čo viedli spotrebiteľa k podaniu žaloby o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Je zrejmé, že žalobkyňa s prihladnutím na postoj žalovaného vo veci vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 6Csp/138/2019, v ktorej žalovaný spochybňoval dôvodnosť podanej žaloby, bola dlhodobo nedôvodne vystavená stavu právnej neistoty, a to až do právoplatného skončenia uvedeného konania. Pritom je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý naformuloval neplatnú dohodu o zrážkach zo mzdy a iných príjmov a následne použitím neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy celkovo vo výške 1 516,34 eur.

38. Pokiaľ ide o výšku primeraného finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závažného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Za primerané, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, je preto potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 400 eur. Táto čiastka zodpovedá sume 1 266,34 eur (suma uvedená v žiadosti o vykonanie zrážok zo mzdy - 1 516,34 Eur mínus suma poskytnutého úveru 250,- Eur, ktorý sa žalobkyňa zaviazala vrátiť späť spolu s poplatkom vo výške 130,-eur, t. j. celkovo vrátiť späť sumu vo výške 380,- eur; súd poznamenáva, že zaplatenie uvedeného poplatku nie je predmetom tohto konania), o ktorú sa žalovaný chcel na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatiť s poukázaním na súčasné porušenia zákona a dobrých mravov. Takto priznané finančné zadosťučinenie v celkovej výške 400 eur je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej vznikla konaním žalovaného, je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednávani úverovej zmluvy konal závažne.

39. V dôsledku konania žalovaného bola žalobkyňa nielenže vystavená bezprostredne hroziacej majetkovej ujme, nad rámec uvedeného bola nútená chrániť svoje práva súdnou cestou. Nie je snád ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu, či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní. Spotrebiteľ, teda žalobkyňa, nie je povinná preukázať ujmu, ktorá jej vznikla, pretože zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď k porušeniu práva alebo povinnosti dôjde. Žalobkyňa sa v tomto prípade úspešne domohla svojho práva, a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia. Suma 400 eur tak predstavuje približne tretinu výšky bezdôvodného obohatenia, o ktoré by sa žalovaný obohatil od žalobkyne, ak by nepodala žalobu.

40. Za stavu, že cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od recidívy a na upustenie od porušovania spotrebiteľských práv, odvolací súd konštatuje, že priznaná suma finančného zadosťučinenia 400,- eur je postačujúca.

41. Pokiaľ ide o nepriznanie nároku v celej požadovanej výške, súd zohľadnil zdôvodnenie nároku žalobkyňou, kde táto netvrdila žiadne mimoriadne, výnimočné okolnosti, ktoré by odôvodňovali výšku primeraného finančného zadosťučinenia vo výške až 1 316,34 eur. Ak z iných obdobných sporov o primerané finančné zadosťučinenie sú súdu známe prípady, kde boli spotrebiteľom priznané nižšie sumy ako tu žalobkyňa žiadala, a to aj v situácii keď napr. reálne došlo k ujme na majetku spotrebiteľa a k bezdôvodnému obohateniu sa dodávateľa (čo nie je tento prípad) alebo kde dodávateľ pri vymáhaní predmetnej sumy postupoval voči spotrebiteľovi mimoriadne agresívne, telefonicky obťažoval príbuzných spotrebiteľa so žiadosťami o plnenie, osobne navštevoval pri vymáhaní nedôvodného plnenia domácnosť spotrebiteľa, podával trestné oznámenia a podobne, tak súd v rámci proporcionality a primeranosti musel zohľadniť, že tu o žiadny taký prípad nešlo, aspoň nič také žalobkyňa netvrdila, nežiadala byť v spore ani osobne vypočutá. Sama netvrdila a nepreukázala, že by jej osobná, rodinná či sociálna sféra trpela kvôli konaniu žalovaného absolútne mimoriadnym spôsobom (vzhľadom na žiadanú výšku zadosťučinenia), teda nad rozsah, ktorý je logicky zrejmý už z toho, že sa voči nej žalovaný domáhal zaplatenia vysokej sumy. V porovnaní s inými prípadmi u žalobkyne nedošlo k zmenšeniu majetku, napríklad preplatením úveru v dôsledku bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, respektíve kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Na druhej strane, ani symbolické finančné zadosťučinenie nebolo by tu na mieste, nakoľko z hľadiska zákonom predpokladaného účelu by sa také zjavne minulo účinkom a účelu zákona.

42. K námietke žalovaného, že žalobkyňa sama doposiaľ nesplatila ani len istinu úveru súd uvádza, že samotná skutočnosť neuhradenia istiny úveru spotrebiteľom nemôže tu byť dôvodom pre nepriznanie

primeraného zadosťučinenia. Rovnako súd ako nedôvodnú vyhodnotil argumentáciu žalovaného, ktorý poukazoval na ľahostajné konanie žalobkyne, ako aj to, že žalobkyňa bola so zmluvnou dokumentáciou oboznámená. Uplatnený nárok na primerané finančné zadosťučinenie predstavuje nástroj, ktorý nadväzuje na nezákonné konanie dodávateľa, preto argumentácia vyššie uvedenou ľahostajnosťou spotrebiteľa v danej veci nezbavuje žalovaného jeho zodpovednosti za jeho nezákonné konanie.

43. Judikatúra súdov, vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porovnaj rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.05.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997 - III.). Odvolací súd preto so zreteľom na vyššie uvedené nepovažoval za potrebné zaoberať sa aj inými odvolacími námietkami.

44. Čo sa týka výroku o trovách konania, podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (§ 255 ods. 2 CSP).

45. Žalobkyňa v základe nároku bola plne úspešná, rozhodnutie o výške nároku záviselo len od úvahy súdu, preto súd priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy. K tomu podporne pozri napr. Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku - Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016 k § 255 CSP, cit „Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti“. Obdobne v tejto súvislosti pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/20/2017 kde pri priznaní len 50 % zo sumy požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia bola priznaná žalobcovi náhrada trov konania v rozsahu 100 % práve z dôvodu, že výška nároku závisela od úvahy súdu, čo je aj prípad tu prejednávanej veci.

46. Súd je toho názoru, že v prípadoch keď rozhodnutie o výške plnenia závisí len od úvahy súdu, pričom súčasne neuplatňuje sa žalobcom výška plnenia v zjavne nedôvodnej výške predstavujúcej šikanózný výkon práva, motivovanej len snahou o navýšenie trov konania a nie záujmom na spravodlivom usporiadaní veci nemožno od žiadneho žalobcu spravodlivo očakávať aby sa presne „trafil“ do úvahy súdu pokiaľ ide o výšku plnenia. Preto je namieste priznať plnú náhradu trov konania ak bol žalobca v základe plne úspešný aj vtedy, ak čo do výšky bol úspešný len v časti. I keď Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie totožné s ust. § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účinným do 30.6.2016, ktoré bolo priamym zákonným podkladom pre to, aby aj v prípade len čiastočného úspechu mohla byť priznaná plná náhrada trov konania, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, vyššie uvedené závery právnej teórie a praxe svedčia o tom, že ani v podmienkach novej procesnej úpravy niet dôvodu na ustúpenie od takého záveru. To je aj názor tunajšieho súdu. Úvaha súdu sa tu týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Pričom tak ako tomu bolo aj v zmysle § 142 ods. 3 O.s.p., tak aj v súčasnosti podľa ust. § 255 ods. 2 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta v takom prípade vypočíta a určí len z výšky súdom priznaného plnenia.

47. O výške náhrady trov konania rozhodne súd v súlade s ust. § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník a rovnako samostatným uznesením vyššieho súdneho úradníka súd v súlade s § 2 ods. 2 a § 14 ods. 4 zákona č.71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch rozhodne o povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok za žalobu vzhľadom na zákonné oslobodenie žalobkyne od tejto povinnosti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Bardejov. V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa

napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.